

Söderström

6e

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

Kotitaide

VI * Joulukuu * 1902

OSASTO (B) KOUKURÄSITÖIDEN JA PJJ- RUSTUSOPETUKSEN OPASTUSTA VARTEN

ЕІ ОРРІ ОУАБАН КАНДН
САІТО ЕІ ТУОННН ЧАН-
ТЕРЕЕРІЕ. * * * * *

TOIMITUSTA avustavat: G. H. Brander ·
Oiva Corander · Hilja Huchtman · f. Jo-
kela · C. Järveläinen · Albin Järvinen ·
f. H. B. Lagus · Amalia Lindfelt ·
Lauri Mäkinen · Usko Nyström · Vilho
Penttilä · Anna Sahlstén · Josef Sten-
bäck · Hilda Söderström · Lilli Törn-
udd · fr. Wetterhoff · Hug. Wikstén sekä
eräät seminaarien työnjohtajat ym. ym.

TOIMITUSPAIKKA: Jyväskylässä; os.: arkkitehti
Yrjö Blomstedt. * * * * *

KONTTORI: Helsingissä Vladimirink. 1; os.: Suomen
Teollisuuslehti. * * * * *

TILAAKSI: 8 mk H:gissä, 8 mk 50 p. ristikiteessä.
B-osastoa voi tilata myös erikseen 3 mk. H:gissä
ja 3 mk. 50 p. ristikiteessä. Kotitaide ilmestyy
herran kuussa vuoroin A-, vuoroin B-osastona.

I V-KERHA.
(B) VI.

Tämän numeron toimitti Yrjö Blomstedt.

KÄSITYÖ- JA PIIRUSTUSOPETUKSEN ERIKOISTARKASTAJOITA ASETETTAVA KANSA-, OPPI- JA AMMATTIKOULUJA VARTEN.

On vähemmän tärkeätä, että tarkastaja arvostelee menneiden olojen tilaa, kuin että hän antaa ohjeita koulun vastaiselle toiminnalle.

Kekewich.

Ajan vaatimana on epäilemättä pidettävä käsityö- ja piirustusopetuksemme läpikotainen uudistus. Tällainen parannustoimi on „ylhäältäpäin“ alotettava ja sitä varten on aivan välttämätöntä, että uudistustyötä on järjestämässä ja ohjaamassa asian ymmärtävät henkilöt. Ensin on pantava toimeen perinpohjainen tarkastus, jotta todella saadaan selville, millä kannalla olevaiset olot ovat, ja sitten on seikkaperäinen suunnitelma laadittava näiden olojen järjestämiseksi tarpeenmukaiselle kannalle.

Tällaisen tarkastuksen toimeenpanoon ryhdyttäessä on pidettävä muistissa ajatus, jonka Englannin opetusministerin apulainen mr Kekewich lausui yleisessä opettajakokouksessa Oxfordissa v. 1894, kun keskusteltiin Englannin koululaitoksen uudistuksesta; ajatus, joka käy ilmi hänen ylläolevista sanoistaan. Puheenalaisten käytännöllisten opetusaineiden suhteen on ainakin muistettava, että tarkastajan, voidakseen menestyksellä toimia ja vaikuttaa asiain menoon, tulee olla täysin selvillä siitä, millä kannalla opetus on, missä suhteessa se kaipaa korjausta ja mitenkä tämä parannus on aikaansaatuva. Tähän työhön emme uskoi muiden henkilöiden kykenevän, kuin niiden, jotka ovat itse aineisiinsa ja niiden opetukseen täydellisesti perehtyneet. Mitenkä tässä paremmin kuin muillakaan aloilla voisi sokea sokeata taluttaa?

Kumminkin on näihin asti asianlaita ollut sellainen, että esim. kysymyksessä olevat kaksi ainetta ovat olleet yksinomaan „tietoviisautta“ oppineiden tarkastajain arvostelun ja ohjauksen alaiset. Taitoviisautta ja keino-aidollista kykyä kynää ja viivotinta, puukkoa ja höylää tai neulaa ja sukkulaa käyttelemään tai edes „tietoviisautta“, miten näitä on opetettava käyttämään, ei ole kysytty eikä vielä nytkään yleensä kysytty niiltä tarkastajoilta, joiden huomaan nämäkin aineet ovat uskotut. Omaamatta siis „tietoa, taitoa ja kokemusta“ näissä aineissa ei siis heidän vaikutuksensa, jos nim. käyvät oloja arvostelemaan, voi olla muuta, kuin tuota Pestalozzin vihaamaa „Lirilariwesen“iä ja heidän ohjeensa pelkkää „Maulbrauchen“ia eli suunkopua. —

Poikkeuksena tosin kansakoulualalla tässä suhteessa voivat olla eräät käsityöopetukseen päällisimmittain perehtyneet tarkastajat, mutta piirustusopetus lienee saanut näihin asti miltei kaikissa kouluissa olla omissa hoiteissaan.

Asianymmärtävään *käsityöntarkastajain* asettamisesta on ollut paljon puhetta, viimeksi erityisesti Suomen Yleisessä Käsieteollisuuskokouksessa Helsingissä, kesällä 1900. Täällä kysymyksen alustaja Herra T. Järveläinen esitti, „että kokous lausuisi toivomuksenaan, että *maamme tyttö- ja poikakansakoulujen sekä nais- että mieskäsityökoulujen käsityöopetusta tarkastamaan asetettaisiin erityisiä, asiantuntevia henkilöitä*“. Tämä esitys saavutti kokouksen täydellisen kannatuksen, vieläpä yhteisesti puollustettiin allekirjoittaneen lisäystä tähän, nim. *että kouluylhallitukseen ja teollisuushallitukseen, kumpaankin, olisi asetettava erityiset täysin käsityöopetusalaan perehtyneet tarkastajat*. Näiden tehtävänä olisi valvoa erilaisten koulujen käsityöopetuksen etua yllhallituksessa ja pitää huolta niiden toiminnasta ja kehityksestä tarkastusmatkoillaan. Varsin tärkeätä näet olisi, että käsityökysymyksiä noissa virastoissa esitettäissä on täysin asianymmärtävä henkilö saapuvilla. Kansakoulualalla kaipaisivat työkalustot, mallikokoelmat, oppikirjat y. m. seikat, kuten kokemus on osottanut, pätevän tarkastuksen ja arvostelun, ennenkun niille yllhallituksen puolelta hyväksyminen annetaan. Kuta enemmän kehitys tällä alalla edistyy, sitä tarpeellisempi on tällainen tarkastus, sillä kaikellaiset ymmärtämättömät kokeilemiset näissä käytännöllisissä opetusaineissa voivat vaikuttaa laajoille aloille arvaamatonta epäjärjestystä. Myös sietäisi varmaankin teollisuushallituksessa asiain käsittelyssä olla läsnä henkilö, joka seikkaperäisesti tuntee kaikki maan erilaiset käsityökoulut, itse täysin ymmärtää tekotaidolliset menettelyt ja on sopivista opetusmuodoista ja käytännöllisistä ohjausmenettelyistä eri aineissa selvillä. Tähän vaaditaan siis tieto- ja taitopuolista ammattisivistystä, kokemusta opetusalaalla ja laajanäköisiä koti- ja ulkomailla saatuja havaintoja ja opinnoita.

Samoista syistä kuin nyt rohkenemme ottaa puheeksi käsityöntarkastajain virat, tahomme herättää eloon kysymyksen, eikö olisi

jo aika ajatella *piirustusopetuksen tarkastajan viran eli virkain* asettamista. Kouluhallituksella jopa teollisuushallituksellakin on nyt jo alaisinaan niin suuri määrä piirustus-kouluja, tai kouluja, joissa näitä aineita opetetaan, että niiden aineiden puolesta pitäisi olla edustaja noissa virastoissa; tarkastusta ja asianymmärtävää ohjausta sekä järjestyä epäilemättä sietäisivät nämät koulut. Ainakin oppikouluissa on tämä aine niin alennetussa tilassa, että asiantuntijalla piirustus-tarkastajalla varmaankin olisi kyllin tehtävää ehdottaessaan koko tämän opetusaineen läpikotasta uudistamista. Pedagoogisesti järjestetty piirustus- ja taideopetus jokaiseen oppikouluun, klassilliseen niinkuin realikouluihin; vakinaiset, paremmin palkatut opettajat tähän aineeseen, ajanmukaiset piirustussalit ja opetusvälineet j. n. e.: nämät ovat kysymyksiä, jotka meilläkin jo alkavat olla yleisen käytännöllisen kasvatustarpeen vaatimia. Ellei yleisille toivomuksille tässä suhteessa ajoissa kallisteta korvaa, voivat ne pian muuttua äänekkäiksi vaatimuksiksi, jotka pakottavat asianomaisia ryhtymään äkillisiin ja kenties valmistumattomiin toimenpiteisiin. Ajan henki kaikilla aloilla kipeästi kaipaa taiteellisempaa kasvatusta ja kansan elämisen ehdot vaativat käytännöllisempää luonteen kehitystä ja perinpohjasempaa ammattiopetusta. Huomaammehan millaisella kiireellä esim. nyt nälänhädän vallitessa on täytynyt ryhtyä käsityökouluja perustamaan, kun on huomattu ne tarpeellisiksi. Millä tavalla näissä ja entisissä käsityökouluissa kuntien puolesta tullaan opetusta hoitamaan, siitä ei ole suuria takeita, kun ei tiettävästi ole asianymmärtäviä tarkastajia asetettu näiden varalle. — Kansakoulualalla sietäisi käsityöopetuksen järjestämistä koskevain asetusten noudattaminen erikoisten asianymmärtäjien puolelta tarkkaa valvontaa, varsinkin mitä kuntain velvollisuuksiin tulee.

On itsestään selvää, että käsityön ja piirustuksen opettajille tulisi olemaan paljon apua tarkastajistaan. Heidän kauttaan saisivat he toivomuksensa oikealla tavalla asianomassa paikassa esitetyksi. Tarkastajat muuten fakkimiehinä voisivat seurata piirissä olojen tilaa ja kehitystä sekä ehdottaa uudistuksia ja parannuksia tarpeen vaatiessa. Heidän kauttansa voitaisiin myös saada tarkkoja tilastollisia tietoja yleisestikin käsiteollisuuden tilasta kussakin piirissä, seikkoja, jotka ovat suuresta arvosta maan yleiselle kehitykselle.

Seikkaperäisempiin ehdotuksiin kysymyksen alusten käsityö- ja piirustusopetuksen

tarkastajain lukuun, pätevyysvaatimukseen, virkatehtäviin ja yleiseen työohjelmaan nähden emme tällä kertaa tahdo ryhtyä, haluamme vaan saada sanotuksi, että tällaisten virkojen asettaminen on päivän polttava kysymys, jota ei pitäisi siirtää tuonemmaksi. Jos vertaamme maamme oppi- ja ammattikoulujen tilaa käsityö- ja piirustusopetukseen nähden ulkomailla, esim. Saksan, Itävallan ja Ruotsin kouluissa, huomaamme häpeällä olevamme aika lailla takapajulla. Jos kansakoulualalla luulemme käsityö- ja piirustusopetuksemme suhteen — niin Cygnæuksen isänmaasta, kuin onkin puhe — olevamme esim. Ruotsalaisten rinnalla, silloin suuresti erehdymme. Jos maamme käsityö- ja kotiteollisuuden kehitystä taasen tahdomme verrata ulkomaihin, esim. Saksaan ja lähinnä Ruotsiin, silloin samoin häpeän puna poskillemme kohoo.

Kysymme itseltämme, mikä on syynä siihen, että esim. Ruotsissa ollaan meitä edellä? Vastaus on lyhyt ja selvä. Siellä ovat käsityö- ja piirustusopetus erityisen asianymmärtävään valvonnan ja johdon alaisena. Kussakin läänissä on omat käsityöntarkastajansa, ammatin ymmärtävät käsityöoloja erityisesti harrastavat ja tarkasti järjestävät henkilöt.

Toivottavasti ei meilläkään enää tarvitse kauvaa odottaa, ennenkuin olojen pakosta tämä tarkastusasia järjestetään sopivalla tavalla kansa-, oppi- ja ammattikoulujemme parhaaksi, koko kansan kehityksen hyväksi.

Toistaiseksi voisi meillä tarkastuksen kansakouluissa järjestää esim. siten, että piirustuksen ja käsitöiden opettajat kuukautena eli parina vuodessa kiertäisivät näiden aineiden opetusta ympäristöpitäjissä tarkastamassa. Täten saattaisivat seminaarinopettajat samassa nähdä, missä määrin todellisuudessa uudet aatteet ovat toteutettavissa. Kansakoulun- ja seminaarinopettajat joutuisivat näin keskustelujen kautta vuorovaikutukseen keskenänsä, läheisempi suhde ja yhteisjoimintaa heräisi maaseudun opettajain ja seminaarin välillä. Ja tätäpä tosiaankin nykyoloissa kaivataan.

Ehdottamamme tarkastus, järjestettäköön se tavalla tai toisella, olisi nyt varsinkin tarpeen, kun niin paljon toimeensa kasvatustopillisesti puolivalmiita tai tykkänään valmistumattomia ammattilaisia y. m. käsityöläisiä tulvailee kansakoulun alalle. Ehdotukseni tärkeyden tukeeksi viittaan lopuksi L. Kellnerin sanoihin:

„Minun varma vakuutukseni on, että tutkinnot ovat hyvät ja hyödylliset, mutta että

perinpohjaset ja asialliset tarkastukset*) ovat sitäkin paremmat ja hyödyllisemmät sekä että meidän koulut kohoavat siinä määrässä, kuin tuollaisia asiallisia tarkastuksia tapahtuu.

Y. B.

ERÄITÄ UNO CYGNÆUKSEN AJATELMIA **).

„En suinkaan halveksu henkistä työtä eli *päällä* tehtyä työtä, kuten yksinomaan ja etupäässä on tahdottu kutsua oppineiden, virkamiesten toimia, en, luulen päinvastoin, että kaikella työllä, myöskin niin kutsutulla karkealla käsityöllä tulee olla *henkinen aihe*, samoin kuin henkinen tarkotusperä, voidakseen olla jostakin siveellisestä arvosta, mutta olen toisin myös sitä mieltä, että oppineet ja me kaikki, jotka kutsumme itseämme 'paremmiksi ihmisiksi', harjotamme paljon vallattomuutta päämme työskentelyllä, luodessamme, havannasikaria polttaen, syvämielisiä mietteitä savupilvien erilaisista muodoista ja liikkeistä. Kuten kansa, syvät rivit, jotka ovat yhteiskunnan ydin, tarvitsevat korkeampaa sivistystä saadakseen korkeamman siveellisen, henkisen ylyyksen ja voiman työhön, elämäntehtävänsä, jolta tämä tulee hedelmää tuottavaksi ihmiskunnan henkiselle edistykselle, samoin on itseään paremmiksi ihmisiksi kutsuvain opittava, että Herramme on antanut meille käden hyödyllisimmäksi työkaluksi elämässä, eikä ainoastaan jäseneksi, jolla pihvipala leikataan tai jolla lasi viedään huulille. Että käsi ohjaa kynää, pensseliä, operatioonikonetta j. m. s., sitä en unohtaa, enkä luonnollisestimmillään tavalla halveksu tämän käyttämistä, mutta sen ohella panen pääpainon siihen, että *yleinen kätevyystaito* on suuresta arvosta jokaiselle, ylhäiselle niin kuin alhaisellekin sekä puhtaasti aineelliselta kannalta katsoen että myöskin eritoten koska henkilö, joka omaa tällaisen kallisarvoisen aarteen, paremmin kykenee käsittämään sen arvon toisilla.

Täten koituu työ kunniaksi ja taistelu pääoman ja työn välillä voidaan tehdä helpommaksi.“

* * *

„Tiedän, että moni on närkästynyt puhe-
tavasta: „*muodollinen kasvatusväline*“, arvelen sen olevan tyhjän puhekoristeen, saksalaisuutta y. m., mutta luulen hyvin voivani vedota jokaiseen, ainakin Pestalozzi-Fröbeliläisen koulun pedagogiin, ja hän on ymmärtävä minut ilman enempiä selityksiä.“

* * *

„Samoin kuin työtätekevä, tuo n. k. ravitseva kansanluokka, tarvitsee siveellistä kasvatusta, älyä, henkistä ravintoa, jotta se ei kokonaan vajosi pelkiksi koneiksi ja joutuisi aineellisuuden orjaksi, ja tämä henkinen ravinto on mukautettava kunkin aseman mukaan, samoin on myöskin tuon itseään n. k. „paremman kansan“, pääasiallisesti kuluttavan osan kansasta välttämättömästi opittava *tekemään työtä*, ja

*) Alleviivaamamme.

**) Slöjdundervisningsblad från Näs 1888.

tämä on tapahtuva sellaisen työn kautta että myöskin opitaan antamaan arvoa toisten työlle. Tiedän hyvin, että esitetään oppineitten, valtiomiesten j. m. s. tekevän työtä päällään, kynällä ja sanotaan heillä olevan paljon raskaamman, vaikeamman työn, kuin päivätyöläisellä, nim. sellaisen, että raaka työmiehen vähän ajan sisään menehtyisi taakan alle eli oikeammin sanoen ei koskaan voisi ajatella sen kantamista, mutta nykyisten yhteiskunnallisten olosuhteiden vallitessa seisovat ravitsevat ja kuluttavat kansanainekset niin erillään toisistaan, etteivät he voi arvioida toistensa työtä ja siitä syntyikin molemminpuolista kateellisuutta eri säätyluokkien välillä kansakoulussa.

* * *

„Minun ajatukseni mukaan on kansakoulu *yleinen kasvatuslaitos*, käsityökoulu (slöjdskola) on *ammattikoulu*. Edellisen tarkotuksena on yleisen sivistyksen tarjoaminen ja kasvattiensa siveellinen luonnekehitys; käsityökoulu tarkoittaa edistää tietoja ja taitoja, jotka ovat tarpeellisia määrättyä elämän kutsusta varten. Veistoa ja käsitöitä (handslörd och handarbete) tulee opetusaineena esiintyä kummassakin, mutta käsitellään niitä kansakoulussa muodollisena kasvatusvälineenä tarkottaen kehittää muotoaistia, makua, kaunetunnetta, ja sen vuoksi pitäisikin ainoastaan sellaisten häsitöiden tulla kysymykseen, jotka edistävät tätä päämaalia; käsityökoulussa on käsityön tarkotuksena tarita korkeinta mahdollista käytännöllistä ammattitaitavuutta määrättyissä käsityölajeissa, minkä vuoksi harjoitus saapi paremmin pakko-kasvatuksen (dressyr) leiman, jota ilman suurempaa keinotaidollista täydellisyyttä vaikeasti voi saavuttaa. Luulen senvuoksi, että on parasta tehdä jyrkkä ero molempien koululajien välillä, mutta pitää käsityötä tärkeänä aineena kummassakin koulussa, vaikka oleellisesti eri lailla käsitettynä.“

* * *

„Sydämmestään, ei suinkaan elämäntavoistaan, tunnetaan kansan mies. Jokainen, ken sielullaan ja sydämmellään harrastaa kansan parasta, joka epäitsekäällä, uhrautuvalla rakkaudella toimii kansan jalostuttamiseksi ja vapauttamiseksi jokaisesta häpeällisestä ahdingosta, hän on kansan mies, pukeutukoon ja syököön minkä mallin mukaan tahansa.

Tosin olisi toivottavaa, että kaikki, jotka kuuluvat n. k. sivistyneeseen säätyyn, niin myös kansakoulunopettaja viettäisivät niin yksinkertaista ja luonnollista elämäntapaa, kuin mahdollista siltä olematta rahvaan mukaisia *kaikissa* sen elämän tavoissa, mutta tässä mailmassa on nyt kerran auttamattomasti siten, että korkeampi sivistys tuo mukanaan hienostusta elämän tapoihin ja tarpeihin, ja näyttäytyykin minusta senvuoksi aivan joutavalta tahtoa pitää kansakoulunopettajaa kansan kannalla, mitä elämänlajiin ja tapoihin tulee, panemalla hänet nälkäparannukselle sen jälkeen kun hän kerran on omistanut itselleen korkeamman sivistyksen. *Jos seminaarin onnistuu kasvattaa tulevia kansakoulunopettajia työhönkykeneviksi pedagogisen sivistyksen omaaviksi maalaisiksi, niin ei voi olla vahingoksi, jos nämä myös omistavat jotakin „herrasmiehen“ hienostuneista elämäntavoista ja tottumuksista, kunhan vaan eivät sen ohessa myöskään kieltäydy tekemästä kunnioitettavaa ja tuottavaa käsityötä.**)

*) Alleviivaamamme.

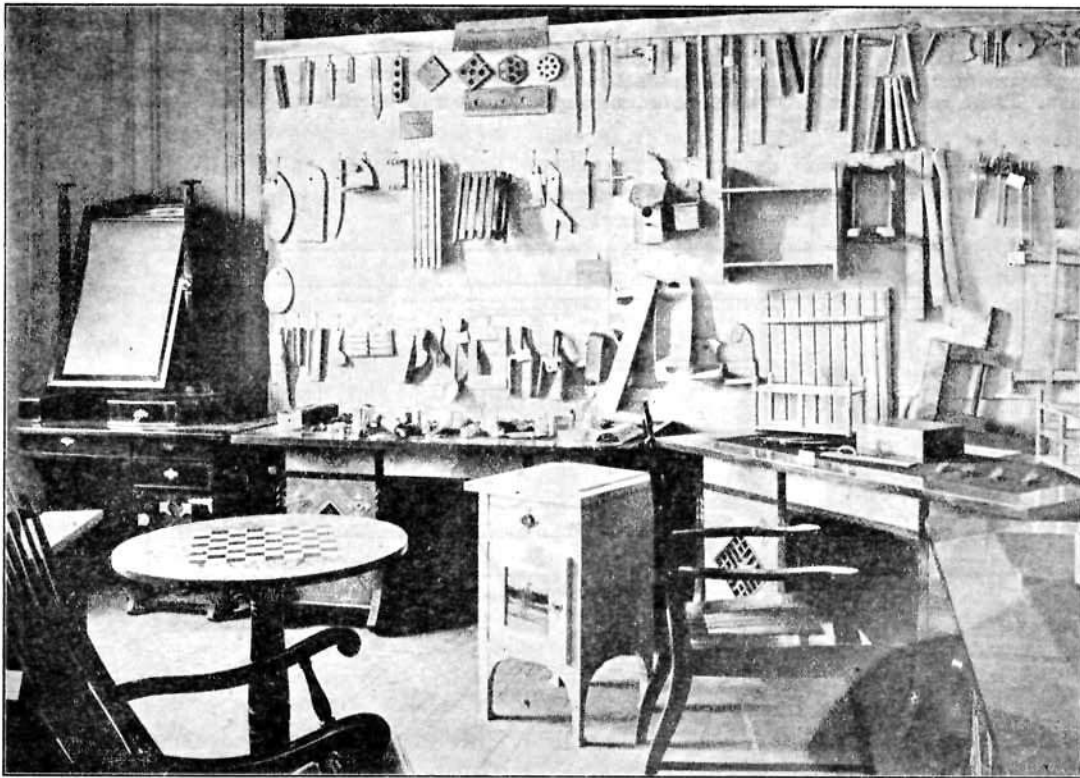
JYVÄSKYLÄN SEMINAARIN KÄSI- TYÖMALLISARJAT JA HUONE- KALUTYÖT V:NA 1901—1902.

Esitämme tässä täydennyksenä edellisissä Kotitaitteen numeroissa olleisiin julkaisuihimme Jyväskylän seminaarissa valmistetuista oppilastoista näytteitä. Kuvatut esineet olivat viime syksynä Keski-Suomen paikallisessa käsityönäyttelyssä Jyväskylässä esille asetetut, siten kuin kuvasta näkyy. Tila ei sallinut esim. rauta- ja peltitöitten havainnollisempaa esittämistä, vaan ovat ne tässä peräalassa olevalla pöydällä; sorvaussarjaa ei näy kuvassa, sillä se on oikealla seinämällä.

Puutyö-mallisarja, esittää jotenkin järjestetyssä ryhmässä I:sen ja II:sen luokan oppilasten töitä. — Joitakuita, kuten sarvihöylä, naulattu laatikko y. m. pienempiä esineitä on jäänyt pois. Ensimmäiset tehtävät harjotusesineet: arpanoppa, tammipelin nappu-

on myös noudatettu pääasiassa sääntöä „helpommasta vaikeampaan.“ Työharjotuksista seuraavat ensinnä sahaus aluksi (selkä- ja puukkosahalla), höyläys, lävenvääntö, helpompi vuoleminen j. n. e. Monessa kohdassa esiintyy varsinaisia kertausharjotuksia.

Sorvaussarjassa aletaan I luokalla niinkään erityisillä alkuharjotuksilla, joiden avulla, kumminkin saadaan syntyämään varsinaisia käytäntöön kelpaavia esineitä. Tehdään ensin kouruterällä pyöreäksi määrätyn mitan, 25 cm, pituinen ja parin senttimetrin vahvuinen puu, sen jälkeen toinen samallinen tasaterällä. Samoin tasaterällä opitaan yksinkertaisia kalliste-, katkaisu- ja pyörستهharjotuksia kouruterällä kovertamiskeinot j. n. e. Kaikki nämä harjotukset tehdään lyhyihin tasapaksuihin pulikoihin, jotka sitten sovitaan pilareiksi kirjahyllyyn. Tämä näkyy osittain kuvamme oikealla sivulla; sen nupissa ja jaloissa esiintyy vaikeampaa täydennysharjotusta. Edistyneemmät ehtivät lisäksi valmistaa joukon pieniä esineitä: työkalun pään, perunapetkeleen, leipänäkin pään, parsinlestin t. m. s. Mutta II:lla ja III:lla luokalla tehdään sitten joukko vaikeam-

Jyväskylän seminaarin käsityömallisarja.

lat y. m. ovat alhaalla pöydällä olevassa laatikossa; muut seuraavat tehtävässä järjestyksessä ja on joissakin pääsuhdissa, kuten läven vääntöharjotuksista pyöreänpinnan valmistuksesta kirvesvarren ja lukisan tekoasteista välimallit nähtävinä. Osa töistä on rinnakkaismalleja, kuten helposti huomaamme.

Koska lienee paikallaan mainita, mitkä näkökohdat ovat mallisarjan esineiden järjestyksessä olleet määrääviä huomautamme, että etupäässä on ohjeena ollut: sekä itse esineen muoto ja kokoonpano että työharjotuksen, piirustuksen ja tekotavan laatu, jotka molemmat oikein asian ymmärtäen ovat täydessä sopusoinnussa toistensa kanssa. Tämän mukaan aljetaan säännöllisillä särmikkäillä esineillä, sitten siirrytään pyöreäpintaisiin ja vihdoin vapaisiin muotoihin. Yhdistettyjä, liitettyjä esineitä esiintyy tässä järjestelmässä tosin jo siellä täällä alkupuolella sarjaan, mutta pääjohtona on ollut — ja varsinkin on nykyisin tehtävässä mallisarjassa — että liitostyöt tulevat myöhemmin. Ensin tehdään ruuviliitos, sitten naulaliitos sen jälkeen saumaliitos ja vihdoin erilaiset, varsinaiset puuliitokset lovi-, uurre-, tappi-, litsi-, lohempursto-, sinkka-, y. m. liitokset vaikeusasteittensa mukaan. Koverrustöissä, jotka kuuluvat vaikeampiin työlajeihin,

piä työkalun päitä, taikinakaulin, voipainin tai rasia, kehrinpuut tai jokunen huonekalu, tuolin tai pöydän jalka, jossa sorvausta esiintyy. Tarkotus on tässäkin aste asteelta saavuttaa yhä edistyneempi taitomäärä ja kehittää muoto-aitia määrättyssä järjestyksessä.

Peltimallisarjassa, jossa niinkään muoto ja työ-lajin harjotus ovat olleet määrääjinä, leikataan ensinnä neliö (numerolippu) ja painetaan sen reunaan läpi. Senjälkeen tehdään, leikkaamalla suorakaide, liuska, josta kääntämällä ja yksinkertaisella juotosharjotuksella saadaan salvettirengas. Tämän jälkeen opitaan peltin kääntöharjotus nelikulmaista nappirasiaa tehdessä. Viisi-, ja kahdeksan kulmioihin perustuvia esineitä valmistettaissa opitaan yhä kehittyneempia muotoja piirustus- ja tekotapoja; ympyrään, ellipsiin ja vapaampiin muotoihin perustuvia leikkaus-, kääntö-, takoma- ja liitosharjotuksia esiintyy edempänä olevissa esineissä, joiksi on valittu talouden ja jokapäiväisen alalta kaikellaisia pienoisesineitä. Litranmitta, öljykannu, pyöreä lyhty tai kasvisäiliö lopettavat tämän sarjan, jonka valmistamiseen on käytettävissä niukka 1/6 osa seminaarin kolmen ensi luokan työajasta.

Rautatöissä aljetaan rautalankatöillä, joissa ensin tulee yksinkertainen katkaisu-, terotus- ja viilaushar-

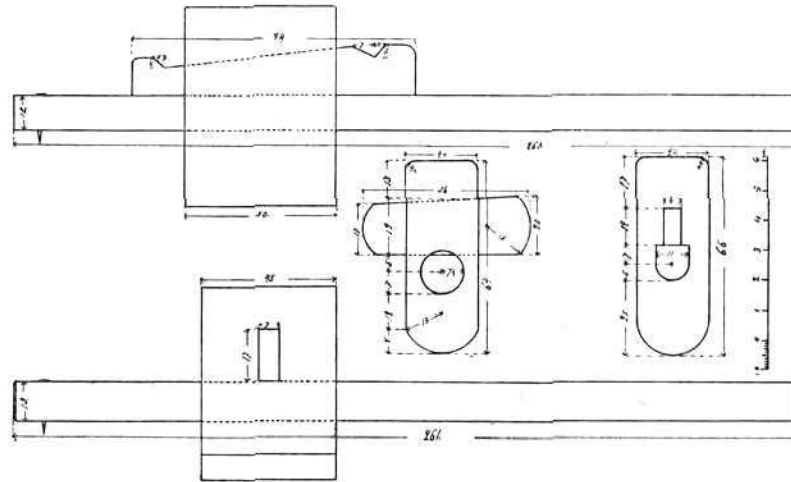
jotus „vääntöharjoitus“ valmistamisessa; sitten kääntöharjoitus vaatenaulan teossa ja pyöristys pyöreäpäisessä piirtopuikossa tai S:n muotoisessa koukussa. Juotosharjoitus esiintyy pyöreän ja munamaisen renkaan valmistamisessa; j. n. e. Varsinaiset raudan takoma- ja viilaustyöt aljetaan särmikkään raudan katkaisuharjoituksella ja sen muodostamisella karkealla viilalla esim. upotusraudaksi. Sitten seuraa yksinkertainen takomaharjoitus haravanpiitä tehdessä ja yhdistetty takomajä hienompi viilaustyö taltan terää valmistaessa. Tehdään vielä särmikkäs reikäora, hampailla varustettu reikäraspi, vasaranpää, puukonterä ja suorakulma ynnä eräitä ylimääräisiä töitä sekä kokelas-työnä, IV:llä luokalla, ennätyksen mukaan äänirauta tai erilaisia huonekalujen oviripoja, lukkolevyjä y. m. koristelaittoja. Messinkitöinä esiintyy työkalujen heloja y. m.

Huonekalutöistä, joita, kuten jo mainittu, on valmistettu III:lla ja IV luokalla, olemme jo ennen tarkemmin tehneet selvää. Viittaamme vain niihin uusiin kuviin, joita edellisessä numerossa esitimme.

Ansainnee uutuuksena mainita, että eräissä huonekalujen ovissa on käytetty pintakoristeena vesiväreillä maalattuja, polttaen reunustettuja ja ohuesti kupaalilla kiillotettuja luonnonaiheita. Sellainen on pieni valkeaksi maalattu yöpöytä, jonka ovessa näemme pintamaneerin maalatun keski-suomalaisen maiseman. Tämä samoin kuin itse esinekin, on entisen

aikaisemmin tunnettu yhtenä modernin koristetaiteen uuden uran murtajana kotimaassaan Belgiassa. Me toodi, jota hra F. käyttää, on huomattava siitä, että oppilaiden heti alusta on piirtäminen elävän mallin, [alastoman tai verhotun,] eläimien, kukkien tai esineiden j. n. e. mukaan. Heidän on ohjauksen jälkeen joko tehtävä mitä täydellisin piirros tai luonnos yhtenä harjotustuntina tai hät'hätää luotava pääpiirteet kuvattavasta. Piirustuksessa käytetään vaihtellen hiili-, lyijy- tai teräskynää, mustaa liitua ja pastellivärejä, mutta ei n. k. stomppia. Mallien vaihtelulla tarkotetaan huomiokyvyn kehittämistä, jota vastoin taas käden notkeutta helpoimmin muodostellaan teknillisten aineiden vaihtelun kautta. Kun tarpeellista kätevyyttä on saavutettu, saavat oppilaat valita öljy- ja vesivärimaalauksen sekä etsauksen välillä, jossa viimeksimainitussa esiintyy useampia menettelytapoja, sekä valinnaisesti piirustuksen välillä.

Herra F. on vakuutettu siitä, että luontoa mallina käyttäen oppilas johtuu tulkitsemaan havaintonsa sen mukaan, kuin hänen luonteensa saama vaikutus tai muistinsa sen synnyttää; milloin vaikuttaa häneen muoto milloin väri- tai valaistussuhteet j. n. e.

Suunturi.

IV:n luokan oppilaan Edv. Hämäläisen taidokkaasti tekemä.

Lopuksi on mainittava, että joka vuosi pyritään saamaan aikaan vaihtelua esinemuodoissa ja tehtävissä töissä ja että mikäli mahdollista koitetaan ylempällä asteella antaa oppilaalle tilaisuutta vapaaseen valintaan. Täten on huomattavissa innostuneempi harrastus työhön, ja itsenäisempi kehityksen mahdollisuus on suurempi. Toisinaan on esim. oppilaalla tilaisuus itsekeksimillään esineillä antaa tästä näytteitä.

Y. B.

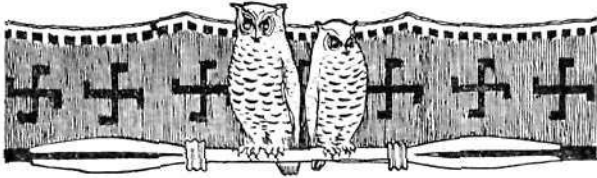
UUDENAIKAINEN PIIRUSTUSKURSSI.

Taiteilija A. W. Finch, joka maassamme on tehnyt itsensä tunnetuksi hänen johdolla Iriksen tehtaissa valmistettujen keraamisten teosten kautta, on johtanut Helsingissä tänä lukukautena kurssia luonnon mukaan piirustamisessa, opettaen myös taideteollisuusmallien sommittelua, maalausta ja etsausta. Herra Finch on

Koristepiirustuksessa sovelletaan samaa menettelytapaa. Kompositiooni tehdään luonnosta tai muistista ennen tehdyn luonnoksen perustalla. Vihjauksia annetaan myös keinoaidollisessa valmistuksessa sekä koristeen suhteesta aineeseen, joka kussakin eri tapauksessa tulee käytäntöön.

Herra Finchillä on ollut aikomuksena panna toimeen erikoinen oppikurssi myös lapsille jos tarpeeksi oppilaita ilmestyisi. Näin tiesi joku aika takaperin eräs pääkaupungin ruotsalaisista lehdistä kertoa. On todellakin kiitettävää, että kyvykäs ja maineen saavuttanut taiteilija ottaa ohjataksaan nuorisomme tällaisen erittäin tarpeellisen taidekasvatuksen kautta. Toivotamme hänelle suurta menestystä pyrintöissään!

MIETELMIÄ.

Kasvattamisen-taito on yhtä yksinkertainen, kuin se on vaikea.

Kant.

* * *

Tietämättömyyttä vastaan auttaa opetus, taitamattomuutta vastaan taasen päättäväisyys toiminnassa.

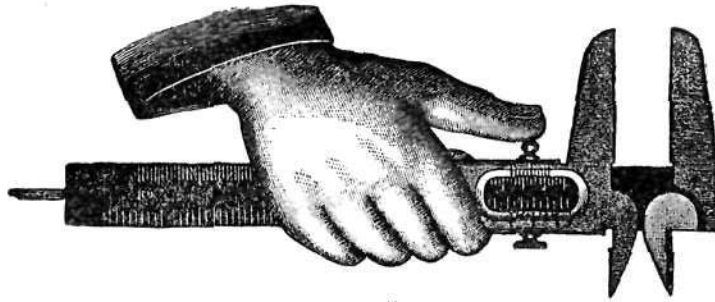
Abr. Lincoln.

* * *

Kättä on harjotettava liikkeeseen ja määrättyyn toimintaan, jotta lapsi ensinnäkin voisi valmistaa työnsä ilman silminnähtäviä vikoja ja sitten saattaisi työkennellä kauniisti ja nopeasti.

Comenius.

* * *

„Columbus“-mitta.

Ihminen luotiin yhteiskuntaa varten. Mutta voidaksensa tulla siihen täytyy hänen ensin tulla yksilölliseksi. Soitannollisen akordin säännöt ovat nämä: siinä on oleva kaksi ääntä, jotka ensiksi kumpikin kohdastaan ovat erillaiset ja toiseksi sopusoinnussa keskenänsä. Samoin täytyy yhteiskuntaa varten ensin olla aivan crinäisiä yksilöitä. Yksillönen elämä ja luonne ovat ensin kehitettävät, ennenkuin ne voivat sointua yhteen.

Clarke.

* * *

Ihmisen silmät voivat nähdä ainoastaan sen, mitä niitä on opetettu näkemään.

Kingsley.

* * *

Ei mikää ole sen kalliimpaa, kuin aika. Ne, jotka käyttävät sitä huonosti, ovat pahimpia tuhlaajia.

Theophrastus.

* * *

Sanat ilman havaintoa tekevät ihmiset pöyhkeiksi narreiksi, tappavat totuuden hengen ja tuhoavat kaiken itsekkäisyyden ihmiskunnasta.

Pestalozzi.

* * *

1) *Luonto* on kaiken opetuksen ja kasvatuksen tienviitta.

2) *Havainto* on kaiken tiedon varsinaisena perustana.

3) *Luku, muoto ja kieli* ovat opetuksen välineitä.

Pestalozzi.

„COLUMBUS“-MITTA

esineiden paksuuden, syvyyden ja sisuskoverruksen mitan määräämistä varten on kuvattuna tässä ylempänä. Tämä uutuus on saatavissa Julius Tallbergin rautakaupasta Helsingissä nikkelöitynä 8: 50 p:llä ja rautaisena 7: 50 p:llä.

Isompien leukojen välissä on sopiva mitata erilaisten esineiden ulkopaksuuden. Teräviksi muodostettujen ylempien kärkien avulla taas voimme mukavasti määrätä ontevan esineen sisuksen suuruusmitan. Etenkin pyöreitten esineiden vahvuutta ja sisusmittaa määrätessä on mittamme käytännöllinen, siis sorvareille semminkin tarpeellinen. Mutta, kuten huomataan, voimme vielä koverrettujen ja ontojen kohtienkin syvyyttä mitata tuon hienonlaisen puikon avulla, joka

työntyy esiin varren päästä irtonaista leukalaitosta vasemmalle siirtäessä. Tässä liikkuvassa saleukalaitoksessa on muuten noniusmitta, joka siirtyy pitkin varren senttimetrimittakaavaa. Kaikissa kolmessa tapauksessa luetaan mitta samoin ja saamme siis siirtäessämme esim. noniusmitan 0 pisteen 3:n tämän viimemainitun mitan kaikkiin kolmeen kohtaan sm:n kohdalle itse varressa. Erityisessä juoksevassa leukalaitoksessa on ruuvi, jolla voidaan tarpeen vaatiessa kiinnittää tämä, jotta mitat säilyvät liikahtamatta. Mainittuja teräväkärkisiä leukoja voi mukavasti käyttää myös mittaharjin asemesta ja voi silloin tietenkin kärkien välimatkan mitan lukea itse mittakaavasta. Tämä universaalimitta, jota säilytetään nahkakotelossa on siksi käytännöllinen ja välttämätön, ettei sen pitäisi puuttua yhdenkään käsityöläisen käsityöopettajan tai kotitaide-ystävän povitaskusta, jossa sitä on erittäin sopiva kantaa.

Toimitukselle tullut kysymys Herra W. Salmin kirjoituksen johdosta „Kotitaide“ B. IV.

Oikeinpa oli hauskaa lukea tuosta Amer. puun kiilloituksesta, ja olen kiitollinen Hra Salmille, jotta hän luo hiukankin valoa tuohon pimeään asiaan, josta kyllä kuulee siellä täällä puheltavan hiukan salaperäisesti muutaman sanan, mutta ei enempää.

Tosin Hra S:n neuvojen mukaan joka oloissa ole helppo tuota toteuttaa, sillä ei kaikilla ole pölytöntä ja lisäksi vielä niin kuumaa. Vieläkin mahdollottomalta tuntuu se, jotta esine voittamisen jälkeen olisi oleva ainoastaan vaakasuorassa asennossa. Kun se nyt on pääosassa pensselityötä, niin eikös esinettä sovi tehdä puutyön puolesta kaikin valmiiksi, ja sitten voidella lakanoilla y. m. s. Wai pitääkö sen olla osina kokoomatta kuten tavallinen vanha puleeraus tehdään? Mistä näitä lakkoja, -träfylleriä, -rottenstaanea y. m. saadaan ostaa? ja tuleeko tämä kiilloitus yleensä huokeammaksi, niin aineittensa kuin työnkin puolesta, vai päinvastoin? Sillä helppouden vuoksi muka eräs norjalainen herra Hock — tai jotain sinnepäin se nimi oli en ole ihan varma — täällä Karjalassakin oli tuota taitoa levitellyt kesällä 1901 ja sama herra on tänä suvena liikkunut samoissa puuhissa Pohjanmaalla, tietäkseni.

Olisi erittäin hyvä jos H:ra Salmi, sekä joku muukin jolla on asiasta kokemusta, antaisi lisätietoja näitten pikku huomautusten johdosta, tahi kokonaan uusia reseptejä, jos kellä olisi?! Hiukan lapselliselta tuntuu H:ra S:n neuvot sormenpäillä ja hyppysillä hankaamisesta, sillä enemmän harjoittaessa tuota ammattia ne pian kuluu verille.

K.

Vastaus:

Asiaa harrastavan kysymyksen johdosta: „amerikkalaisesta puunkiilloituksesta“ saan tässä antaa hiukan lisätietoja. Kyllä on selvää, ettei jokaisella, joka puu-

sepän työtä harjoittaa, ole erityistä tomutonta huonetta, vaan voipihan kumminkin tavallisessa asuinhuoneessa ja työhuoneessakin sitä toimittaa, kun vaan tuon sivelemisen toimittaa silloin, kun on vähemmän liikettä huoneessa, sillä eihän pienessä liikkeessä sitä niin joka päivä tule tehtäväksi ja täytyyhän jokaisella ammattilaisella olla sen verran kekseliäisyyttä, että tuollaiset pulmat voipi ratkaista omin päinsäkin kotinurkassaan. Onhan tavallinen asuinhuonekin jo 18 asteen lämpöinen, joten ei enää tarvitse lisätä kuin 2 astetta ennen mainitsemaani lämpöisyyteen, sitä paitsi onnistuu se vähän kylmemmässäkin. Luonnollista on, jos sivellettyä pintaan ei voi asettaa vaakasuoraan, niin panee sen pystyyn tai syrjälleen, mutta näin ollen ei tuota lakkaa saa panna niin runsaasti, että rupeaa valumaan. Tässä tapauksessa on siveleminen uudistettava kolme jopa neljäkin kertaa.

Jos tahdotaan täysin hyvää kiilloitusta, niin ei esinettä sovi liimata kokoon, ennenkuin kiilloitus on valmis, sillä kokoon liimattua on vaikea hioa sileäksi nurkkia sekä muitakin syvennyksiä, jonka kyllä jokainen puuseppä ymmärtää. Jos niin käy, että lakeeraus hioessa kuluu puhki, niin voipi varsinkin niitä kohtia ja yleensä koko esinettäkin hieman kiilloittaa tavallisella vanhalla tavalla.

Kokemattomasta saattaa kyllä tuntua lapselliselta tuossa loppu kiilloituksessa tuo hyppysillä siveleminen, että muka „sormenpäät hivellessä kuluu verille“. Täytyy hiukan naurahtaa. Olenhan maalla ollessani nähnyt, kuinka vaimoväki päiväkaudet, jopa viikot ja kuukaudetkin kehräävät karkeita rohtimia, liinoja y. m. jossa alinoma tulee hivuttaa ja hangata tuota karkeaa lankaa, enkä ole kuullut heidän valittavan, että sormenpäät kuluu verille, kuinkas se sitte voisi tapahtua niin sileäksi hiotulla pinnalla kuin saadaan tuolla „roteustoonella“ hioessa. Hyppysillä hivellessä ei tarvitse voimien takaa painaa, eikä tuntikausia hivellä, noin pari minuuttia vaan. Olenhan ulkomailla käydessäni ollut opiskelemissa juuri tuollaisen ammattimiehen luona, joka koko elämänsä iän tekee ainoastaan tuota amerikkalaista kiilloitusta, eikä hänenkään sormenpäät olleet kulumat ollenkaan.

Mitään varsinaisia laskuja en ole tehnyt, mutta kokemukseni mukaan tulee amerikkalainen kiilloitus, varsinkin työn suhteen huokeammaksi.

Kenellä ei ole tilaisuutta omin silmin käydä näkemässä ja tutustamassa puheena olevaa kiilloitustapaan, niin kokemushan se sitte pienet ja viimeiset konstit neuvoo.

Edellä mainittuun kiilloitukseen tarvittavia aineita voipi saada allekirjoittaneelta, osoite: Helsinki Lastenkodonkatu 5. Puuteollisuus ammattikoulu.

Wilho Salmi.

Uudempaa ulkomaalaista kirjallisuutta piirustus- ja taideopetuksen alalta,

Esittänyt Y. B.

I.

(Jatkoa).

Samaan tapaan käyrän viivamaneerin mukaan, mutta ohuemmillä viivoilla esitetään edempänä sarja mitä erilaisimpia ilmiöitä. Siinä näemme katuelämää, keskiaikaista turnausta, indianien puhvelin metsästystä y. m. Varmaankin on tällainen luonnollinen ja hauskoihin aiheisiin perustuva piirustustapa omiansa eläyttämään lapsukaisten mielikuvitusta ja ennen kaikkea vapaammin kehittämään heidän kättään, kuin nykyinen kuolleeseen kuvio-
piirustukseen perustuva opetus.

III luku käsittelee „Ensimmäistä piirustusta tasapintakuvioiden mukaan.“ Tässä on lyhyt metodiiikka, mitenkä vasta-alka-

jaa on opetettava suuruussuhteita, symmetriä, rytmia y. m. peruskäsitteitä ymmärtämään ja mitenkä päämuotojen tajuamiseen perustuu koko oikea piirustustaito.

IV:ssä luvussa Karl Kimmich tarjoaa luettavaksemme „Viivotinpiirustuksesta“ alkeistiedot — milteipä enemmänkin — sangen käytännöllisessä ja selvässä muodossa.

V:ssä luvussa saamme mitä opettavimpia neuvoja siitä, mitenkä „Ensimmäinen opetus luonnon mukaan piirustamisessa“ on tapahtuva. On opetettava oikein näkemään ja oikealla tavalla kuvaamaan: ensin määrättyjä yksinkertaisia alkeiskappaleita; erottamaan valot ja varjot j. n. e. sitten siirrytään kuvaamaan kipsi- y. m. esineitä sekä luonnonaiheita erilaisen piirustustekniikan avulla.

VI:ssä luvussa on laaja selonteko „Projektio-
piirustuksesta“, joka kumminkin mielestämme on liian teoreettisesti esitetty, jopa vanhanaikuinenkin, siinä kuin

aljetaan noilla abstraktisilla seikkaperäisillä viivojen ja pintojen projektioniselityksillä. Opettajalle, joka ei ole ollut tilaisuudessa laajempaan projektio-oppioon perehtymään, on esitys kumminkin suuriarvoinen.

VII:s luku käsittää „Perspektiivipiirustuksen“ koko laajuudessaan, vaan haitannee tätäkin esitystä osaksi liika saksalainen teoreettisuus, vaikka se muuten esiintyykin varsin suppeassa muodossa.

VIII luvussa on oivallinen selonteko luonnollisesta „Kasvi-
piirustuksesta“, vaikka kaipaamme ehkä useampia uudenlaisempia kompositioonesimerkkejä — ranskalaiseen tapaan — kuvien joukossa.

IX luvussa professori Paul Nauman Dresdenistä kirjoituksessaan „Kasvien luonnostaminen ja stiiiseeraus“ esittää kaikessa lyhykäisyydessään nykyisen muodissa olevaa piirustustapaa, joka on erittäin kehittävää laatua ja suositeltava kansakoulu-alallakin. Vahinko vain, että tässäkin esityksessä ei ole kyllin — värillisiä — esimerkkejä,

semmoisia, joita tapaamme jo useissa saksalaisissakin uudemmissa piirustusopetuskirjoissa.

X luvun otsakkeen „Ornamentiikka ja tyyli-oppi“ alla saamme Hampurilaisen professorin A. Möllerin kynän kautta tutustua sekä vanhimman että uusimman taitteen koristeellisiin teoksiin. Opimme tästä ymmärtämään monta ennen salaista seikkaa taiteilijain erilaisissa luomistavoissa. Näemme mitenkä luonnonaiheet ovat olleet esikuvina kaikkialla. Kirjottaja kehottaakin opettajia alati opetuksessaan käyttämään luontoa apunaan, antaessaan oppilaille koristeitaiteellisia tehtäviä. Kodin piiri, eläin- ja kasvitieteelliset puutarhakvaariot, museot, ulkonainen luonto muistista piirtäminen, hyviin taideteoksiin ja historiallisiin taideilmiöihin tutustuminen, kaikki nämä olkoot ohjaamassa ja havainnollisentamassa opetusta.

XI luku tekee varsin valaisevasti selvän „Naiskäsitökökoulujen ornamentiipiirustuksesta“, ja

XII luvussa on „Maisympiirustuksesta“ huomioon otettava esitys, joka perustuu erinäisiin luonnollisiin näköhuomioihin ja erilaisiin piirustus- ja väritystekniikan salaisuuksiin.

XIII:ssa, A. Möllerin taidolla esittämässä luvussa, opimme „Ihmisruumiin piirustamisen“, anatomiisten havaintojen avulla, jotka näyttävät varsin helpotajuisesti ja kuvaavasti lukijalle selitetyn.

XIV luvussa ennen mainittu A. Kull hyvien kuvien avulla näyttää mitenkä luonnollisesti kynäpiirustuksenkin avulla voidaan „Eläinpiirustusta“ harjoittaa.

XV luvun „Vaakunapiirustus“ lienee etupäässä saksalaisille opettajille jostakin arvosta; meillä ei sitä lajia piirustusopetuksessa erityisesti kaivattane. Mutta sitä suuremmasta arvosta olisi epäilemättä:

XVI:ssä luvussa kuvattu „Muistitapiirtäminen“, jota näihin asti lienee aniharvakseltaan kouluopetuksessamme käytetty.

XVII luku „Värien käyttämisestä“ lopettaa lyhyesti ja arvokkaasti tämän uuden piirustusoppikirjan, joka on kauan oleva kunniateos Saksan kuuluisassa piirustuksen kotimaassa.

Olemme tahtoneet erityisesti huomauttaa lukijalle tämän teoksen ilmestymistä, koska se on ikäänkuin piirustusopettajain käsikirjana pidettävä. Meikäläisille opettajille, jotka vielä harhailevat vanhoilla, yksinomaan mittausopillisilla piirustuspoluilla, olisi tämä teos vapaamielisenä neuvonantajana erittäin suositeltava. Kaikille kokeilijoille suuntaan tai toiseen on tässä monta kehittävää huomiota ja opettavaa ohjetta.

Kun vain ei täytyisi täydellä kokemukseen perustuvalla epäilyllä peljätä tilaajain puutetta, ehdottelisimme tämän teoksen kääntämistä suomeksi. Kaikessa tapauksessa suuren palveluksen kansakoulun ja piirustuksen opettajille tekisi varmaankin se kotimainen kirjainkustantaja, joka ryhtyisi toimiiin tämän käsikirjan julkaisemiseksi omalla kielellämme.

KOTITAIDE (B) VI.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

Tukkukauppa Wiipurissa

suositta muitten tavarainsa ohella todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin varustetuissa kauppapuoodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vieressä olevalla leimalla ja tavaramerkillä, sekä sisältää tutkimustodistuksen.

S. Svensk'in Rätäliliike

Yrjönkatu 16. * Puhelin 22 97.

Havanna-Sikari-Tuonti-Liike, (Omistaja JACOB REINCKE).

City, Aleksanterink. 54 • HELSINKI • Telefooni 40 02.

Varasto: Koti- ja ulkomaisia sikareja, paperosseja y. m.

Erikoisuus: Kotitekoisia paperosseja.

T. JÄRVELÄISEN

Pyytäkää aina hintaluetteloita!

Kalustot y. m. valmistaa Fietalahden Höyrynikkaritehdas.

laatimia uusia mallikokoelmia, mallipiirustuksia, työkalustoja, sorvikoneita ja höyläpenkkiä käsityönopeudesta varten saadaan tilata joko kokoelmain laittajalta itseltään tai skateemisen kirjakaupan sekä Kansanopettajain osakeyhtiön Walistuksen kautta.

Tupakkatehdas Osakeyhtiö Virginia

TAMPEREELLA.

Suositta hyviksi tunnetuita teoksian, paperosseja: »Union»-, »1900»-, »Virginia»-, »Pynnikki»- ja »Viel' uusi päivä kaikki muuttaa voi» sekä Pippu-tupakka »Tampereen vaakuna Prima» ja »Propeerari». — Huuli nuuskaa. Valmisteet ovat hienointa turkkilaista tupakkaa.

Kaikki paperosit imukkeilla varustetut. »Tampereen vaakuna Prima'n» polttajat saavat piipun joka 1/1 ja 1/2 kartuusille ilmaiseksi.

UUTTA! „Ideal“ — „Monopol“.

Mäkisen Tehdasliike

* Sortavalassa *

valmistaa tunnettuja

Urku- - - -

harmoonejaan

nykyajan taide-
suuntaa vastaa-
vassa ulko-asussa

Kuvallisia
hintaluetteloita
maksutta

Toisena erikois-
alana jo on 20 v.
aikana ollut kaikkien
**käsityön-ope-
tusvälineitten**

valmistus kansa-
kouluille - - - -

Alituiset
varastot

Wernikken Laajennettavia Kirjakaappeja.

Ei koskaan liian isot,
ei koskaan liian pienet
aina tarpeeksi tilavat.

Nämä amerikalaiset **Jhane-Kirjakaapit** ovat kokoon-
pannut yksineistä, jotka sovitetaan toistensa yläpuolelle, ja
sivuille. Siten kasvaa kirjakaappi sitä mukana kuin kirja-
varasto. Ilmativiit lasiovet suojaavat kirjoja. Ylös-
nostettuina, liikkuvat ovet automaattisesti. Mainioimpia
kirjakaappeja koteihin, kirjastoihin ja konttoreihin. Eri
suuruuksia, tammesta ja mahongista aina varastossa.

C. Mannerheim'in Konttori, Helsingissä.

Hintaluetteloja ja prospektejä maksutta pyynnöstä.

Käsityön-opettajia ja jotka ovat saaneet tunnollisen
opin-perustan **€.** Mäkisen am-
matti-koulussa **Sortavalassa,** **Puusepän-ammattilaisia**
voidaan saada erilaisiin toimiin
allekirjoittaneen, koulun johtajan välityksellä — **Lauri Mäkinen, Sortavalassa.**

II.

Prangs Lehrgang für die Künstlerische Erziehung. Ein Handbuch für Schule und Haus, (Prangin taiteellisen kasvatuksen opetussuunnitelma. Käsikirja koulua ja kotia varten) englannin kielestä mukaellen saksaksi kääntäneet *Richard Bürcner* ja *Karl Elssner*. Kustantaja: A. Müller-Fröbelhaus. Dresden 1902. — Sivuja 472; Monilukuisilla tekstikuvilla varustettu: Hinta 12 Rmk.

Teos edustaa kaikkein uusinta amerikkalaista piirustus-opetussuuntaa, on tarkasti pedagogisten periaatteiden läpikäyminen ja saavuttanut yleisen maineen ja kannatuksen kaikkialla. Se on perustana Saksan nykyiselle uudenaikaiselle reformityölle piirustusopetuksen alalla ja olisi empimättä kaikkien meikäläistenkin edistystä harrastavain piirustusopettajain itselleen hankittava.

III.

Bildende Kunst und Schule, (kuva- ja taide- ja koulu), kirj. *Wilhelm Rein*. Kustantaja: Erwin Haendcke. Dresden 1902. — Sivuja 112. Hinta 2 Rmk.

Kirja on mainion Jenan professorin tunnetulla taidolla kirjottama ja käsittelee mitä uudenaikaisimpia rientoja koulualalla. Taide ja kansa, pedagogiikka ja taide; nuorison taiteellinen kasvatusta koulurakennuksen, huoneensuutuksen ja seinätaulujen kautta; taideteosten käsittely ja piirustusopetus koulussa; nämä ovat kysymyksiä, joilla nykyajan ihmiset ja opettajat ensi sijassa vaivaavat aivojaan ja jotka ovat yleisen puheen aiheena jokapäiväisessä keskustelussa. Tärkeää on, että piirustusopettaja näihin asioihin tarkoin perehtyy; ja suosittellemekin senvuoksi yllämainittua kirjaa saksankielistä ymmärtävään luettavaksi.

KOTITAIDE B VI:NEN SISÄLLYS:

KIRJOITUKSIA:

KÄSITYÖ- JA PIIRUSTUSOPETUKSEN ERIKOISTARKASTAJOITA ASETETTAVA KANSAN-, OPPI- JA AMMATTIKOULUJA VARTEN. — Y. B.

Eräitä Uno Cygnæuksen ajatuksia. — Jyväskylän seminaarin käsityömallisarjat ja huonekalutyöt v:nä 1901—1902. — Uudenaikainen piirustuskurssi. — Mietelmiä. — „Columbus“-mitta. — Toimitukselle tullut kysymys. — Uudenpää ulkomaalaista kirjallisuutta piirustus- ja taideopetuksen alalta.

KUVIA:

Suunturi ja „Columbus“-mitta.

HELSINGISSÄ,

J. SIMELIUKSEN PERILLISTEN
KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ,
1902.

KOTITAIDE (B) VI.

Suomen halvin soitinkauppa on
Baskin Pianoliike

Perust. 1877. ★ **HELSINKI - Aleksanterink. 17.**

Edustaa kestävimpiä ja lajimpia pianinoja, parhaimmanäänistä, etevien tehtaitten valmistamia. 6-10 vuoden takuu.

Käytettyjä soitimia vastaanotetaan vaihtokaupassa ja lasketaan niistä korkeimmat hinnat.

Korjauspaja
Pianoja, Urkuja, Viuluja y. m. varten. Kiihottuksia suoritetaan ulkomaisen menetelmän mukaan.

Pianojen y. m. vurityksiä suorittaa huolellisesti

Tel. 17 69. **J. A. BASK.**

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä

„Isänmaa“

paperrossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastann 25 p. laatikko.

Tupakkatehdas „Fennia“
— **Helsingissä.** —

Telef. 26 64.

Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä.

J. Hirvelän

Urkuharmoonitehdas

Tampereella

sulkee täten soitantoa rakastavan yleisön ynnä kansakoulujen johtokuntien suosioon hyvän maineen saaneita ja useissa näyttelyissä palkittuita teoksiansa.

Huom.! Tukholman Taide- ja Teollisuusnäyttelyssä v. 1897 palkittu kunnianpalkinnolla. — Hintaluetteloja lähetetään pyydettäessä.

Osoite: **Vellamonkatu 4, Tampere.**
Telef. 7 25.

KOTITAIDE (B) VI.

J. E. HEDÉNIN

Urkuharmoonitehdas ★ **TAMPEREELLA**

Varastossa **URKUHARMONIA** koteja ja kouluja varten.

HUOM.!

Teokset palkittiin Pariisin Maailmannäyttelyssä vuonna 1900.

HUOM.!

HENRIK EKBOM

Fabianink. 28. — Puhelin 10 99.

Verhoilija ja Koristelijä
Höyryhuonekalutehdas

Iso varasto valmista työtä.

Tilaukset suoritetaan hyvin ja pian.

Huokeat hinnat!

Juho Wirtasen

★ **Jalkineliikessä** ★
3 I. Heikinkatu 3

suuri varasto hyviä jalkineita. Tilaukset suoritetaan nopeaan ja huolellisesti.

Julius Tallberg

Suuri varasto

Puusepäntökaluja ja tarpeita

n. k. Höyliä — kaikkealajia. Tasotus-, silitys-, uuros-, koru-, lista- ja reunushöylänteriä. * Purastimia, Koururautoja, Sorvirautoja, Sahoja — amerikalaisia, englantilaisia ja ruotsalaisia. * Kirveitä, Vasaroita, Pihtiä, Puunleikkaustyökaluja. * Amerikalaisia käsityökaluja — kaikkea laatua, Ruuvipuristimia, Ciimapihtiä, Kulmioita, Mittapuita, y. m., y. m., y. m.

K. H. Renlund

HELSINKI.

Suurin varasto **Jonas & Colwers'in** teräkaluja
niinkuin:

Höylänteriä, Talttoja, Koururautoja, Puu-
veistoteriä, Viiloja, Raspia y. m., y. m.
Myöskin Amerikalaisia työ- ja te-
räkaluja tukuttain ja vähittäin

K. H. Renlundilla Helsingissä.

Kuvallisia hintaluetteloja pyynnöstä.

Nikolaink.

-- 15 --

JOHN ERICSSONIN

Puhelin

- 2536 -

Huonekaluliike, Puuseppä- & Verhoilijatehdas

Valmistaa huonekaluja ja huonesisustuksia.

Korjaa: vanhoja sekä anttiikkisia huonekaluja.

Valmistaa matrassoja ja päällystää huonekaluja.

Varasto alkuperäisiä huonekaluja. Laatii piirustuksia ammattialaansa kuuluville töille.

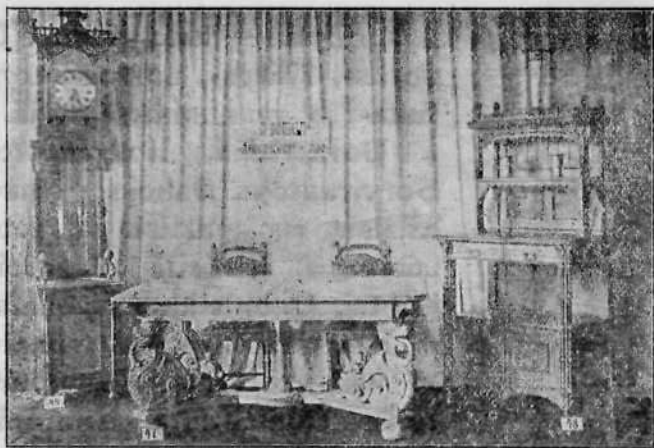
Pianiinoja

saadaan nyt suoraan Pianotehtaasta „Hellas“.
Koettakaa ja verratkaa. Taataan parhaiden
ulkomaalaisten vertaiseksi. Käytettyjä
soittokoneita korjataan.

Kunnioituksella:

HELLAS OSAKEYHTIÖ.

Antinkatu 43. — Telef. 3774.

N. Bomanin Höyröpuu- sepäntehdas Zurussa

Huonekalumakasiini * (Perust. 1871)

Helsingissä:

Mikonkatu 4 (Passasi)

sekä **Zurussa:**

Sinnankatu 47.